

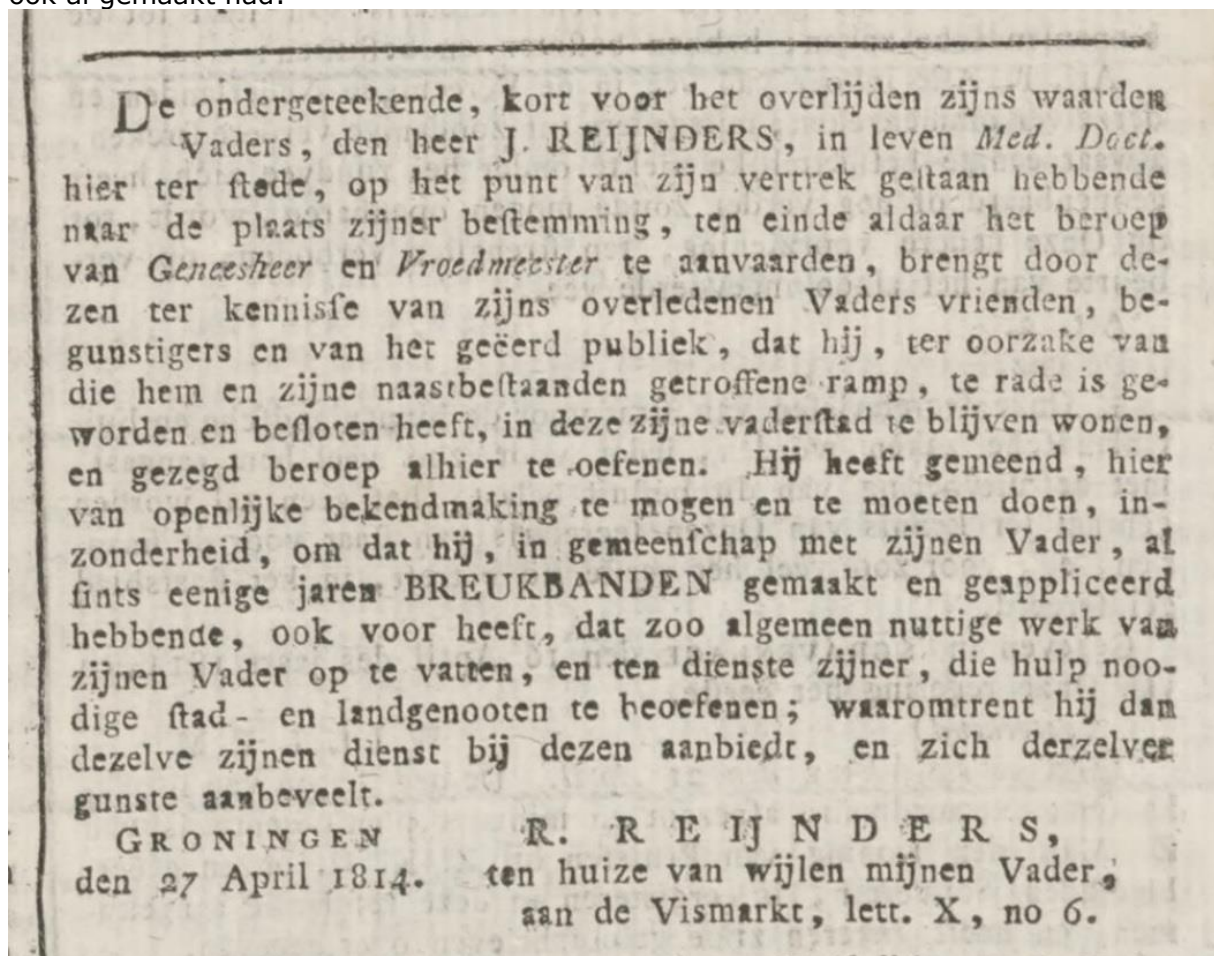
Nieuw in de collectie: kranten

Maart – april 2020

Op de landelijke krantenbank Delpher staan ook de (gedigitaliseerde) kranten uit onze collectie. Eind april heeft krantensite Delpher maar liefst [163.000 kranten](#) toegevoegd aan zijn toch al al fenomenale historische krantenbank. Het gaat om 69 titels, waarvan er 58 helemaal nieuw zijn in Delpher. De rest betreft aanvullingen op titels, waarvan al eerder porties werden opgenomen.

Uitgelicht

Voor de recente toevoeging heeft Delpher niets hoeven lenen uit de Groninger Archieven. Toch zitten er twee kortlopende Groningse titels in, die uit andere collecties afkomstig zijn. Ook elders bewaart men immers kranten uit onze provincie. De oudste van die twee kranten is het [Staatkundig dagblad van de provincie Groningen](#) dat stamt uit het voorjaar van 1814. Terwijl de Napoleontische periode twee kranten kende, een voor overheidspublicaties alsmede politiek nieuws en de andere voor advertenties en familieberichten, bevat het *Staatkundig Dagblad* weer beide categorieën. Die advertenties zijn nog het aardigst voor de lokaal en regionaal geïnteresseerde onderzoeker. In het eerste nummer, dat van [29 april](#), adverteert de huisarts Reijnders aan de Groninger Vismarkt bijvoorbeeld met de breukbanden die zijn overleden vader ook al gemaakt had:

Zoals uit het [laatste nummer](#) van het *Staatkundig Dagblad* duidelijk wordt, was het een gezamenlijke onderneming van de beide courantiers in de stad, namelijk Mattheus van Heyningen Bosch en de weduwe van Andel Synco Hoitsema, die per 1 juli 1814 weer, als vanouds, apart van elkaar en voor eigen rekening de provinciale en de stedelijke Groninger couranten zouden gaan drukken en uitgeven. De in het algemeen wat netter gedrukte provinciale krant, eigenlijk de voortzetting van de vroegere *Ommelander Courant*, zou in de eerste helft van de negentiende eeuw van beide titels de grootste oplage krijgen, terwijl de stedelijke krant in de achttiende eeuw nog de meeste lezers had.

De andere nieuwe Groninger titel in Delpher is het [Noordelijk Dagblad](#), een gezamenlijke uitgave van de *Provinciale Groninger Courant*, de *Nieuwe Provinciale Groninger Courant*, het *Groninger Dagblad*, het *Nieuwsblad van het Noorden* en de *Provinciale Drentsche en Asser courant*. Deze collectieve uitgave werd ingegeven door een landelijke typografenstaking, begin 1923. Met de weinige werkwilligen (of zo u wilt: onderkruipers) bij de verschillende titels konden de uitgevers zo toch nog een krant laten verschijnen. Van die noodkrant verschenen er acht edities tussen 2 en 11 januari 1923 – daarna zal de staking beëindigd zijn. Mensen die een van de constituerende kranten systematisch op een onderwerp doornemen, moeten dus, willen ze geen gat in hun dataset laten vallen, beslist ook deze krant raadplegen.

Bij krantenonderzoek naar een bepaald onderwerp is het ook altijd raadzaam wat breder te kijken dan de kranten die in de eigen provincie verschenen zijn. Zoals wel vaker bij uitbreidingen van Delpher, zitten er ook nu weer kranten bij die mikken op een bijzonder publiek. Zo werd de scheepvaart bediend door een titel als [Scheepvaart](#) (1894-1939) – de zoekterm Groningen levert hier alleen al meer dan [35.000](#) treffers op! Voor het veelgelezen [Volksdagblad](#) (1896-1907) met allerlei berichten over de (socialistische) arbeidersbeweging, blijken dat er [4700](#) te zijn, terwijl zoeken met Groningen in het [Centraal blad voor Israëlieten in Nederland](#) (1886-1940) ruim [6200](#) treffers produceert.

Ook algemeen Nederlandse titels kunnen Groninger bijzonderheden bevatten, die je elders niet zo gauw vindt. In dit verband is vooral het [Algemeen Dagblad](#) (1951-2005) vermeldenswaardig, met name ook voor de jongere, na-oorlogse periode. Van deze oorspronkelijk Rotterdamse, populaire krant, geheel nieuw in Delpher, zijn ruim 16.000 edities toegevoegd. Na de teloorgang van *Het Vrije Volk* wierf het AD abonnees in het Noorden. Ze had vanaf de jaren 60 dan ook een noordelijke correspondent. Groningen wordt in bijna [114.000](#) AD-artikelen genoemd.